

D ů v o d y:

Podmínkou poddlužnické žaloby podle § 308 ex. ř., o jakou v souzeném případě jde, je, aby exekučně vymáhaná pohledávka žalobcova byla zabavena. Zabavení se podle § 294, odst. 2 a 3, ex. ř. pokládá za vykonané doručením platební záповědi poddlužníkovi do vlastních rukou. V souzeném případě nižší soudy zjistily skutečnosti, z nichž jde najevo, že soudní záповěď v exekuční věci žalující společnosti proti povinnému Františku A. E 3609/31, o kterou jde, nebyla žalovanému družstvu jako poddlužníku platně doručena. Tato vada nebyla napravena tím, že žalované družstvo oznámilo soudu dopisem ze dne 10. října 1931, č. j. E 3609/31-2, řádně firemně znamenáným, že družstvo nevyplácí povinnému Františku A. žádných úroků ani podílu na zisku, na něž se právě ona exekuce vedla. To plyne již z úvahy, že podle § 294, odst. 4, ex. ř. má poddlužník právo odporovati platební záповědi rekurssem. Rekursní lhůta se podle § 521, odst. 2, c. ř. s. a § 78 ex. ř. počíná ode dne, kdy byla platební záповěď poddlužníkovi doručena, a jelikož v exekuční věci E 3609/31 nebyla platební záповěď žalovanému družstvu řádně doručena, nepočala rekursní lhůta vůbec plynouti. Že by žalované družstvo bylo i přes ono oznámení ze dne 10. října 1931 oprávněno k rekursu proti exekuční záповědi, o tom nemůže býti pochybnosti. Nedoručení platební záповědi žalovanému družstvu jako poddlužníku bylo by mohlo býti napraveno tím, kdyby družstvo přes to, že mu platební záповěď nebyla doručena, bylo proti ní podalo rekurs (rozh. č. 6327 Sb. n. s.), neboť tím by byla bývala platební záповěď na zakročení žalovaného družstva přezkoumána vyššími stolicemi, avšak pouhým oznámením družstva exekučnímu soudu, že povinnému Františku A. žádných úroků ani podílu na zisku nevyplácí, se tak státi nemohlo. Proto se na souzený případ nehodí rozhodnutí č. 5989 Sb. n. s., v němž je vysloveno, že podal-li vypovídaný, ač mu výповěď byla doručena vadně, včas námitky a zúčastnil se celého sporného řízení, nelze mluvit o zmatečnosti podle § 477 č. 4 c. ř. s. V souzeném případě nejde o zmatečnost exekučního řízení, nýbrž toliko o to, že platební záповěď žalovanému společenstvu jako poddlužníku dosud platně doručena nebyla, že se proto zabavení pohledávky nestalo a žalující společnost nemůže tudíž žalovati z exekučního zabavení pohledávky.

Čís. 16844.

Je-li smlouva o propachtování kinematografické licence nicotná, jest nicotná též smlouva, kterou se upravuje vzájemný poměr spolupachtýřů podle takové nicotné smlouvy. I k té nicotnosti je přihlížeti z úřední moci.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1938, Rv I 1471/37.)

Žalobce, bývalý společník žalovaného při provozu biografu »R.«, opírá svůj nárok na zaplacení 45.000 Kč o smlouvu z 5. října 1932, kterou měla býti zrušena společná účast obou stran rozepře na provozování uvedeného biografu »R.«, založená smlouvou mezi nimi a licencionářem řečeného biografu spolkem B.-H. ze dne 2. srpna 1932, tak, aby žalovaný převzal veškerá práva a povinnosti z naposledy uvedené smlouvy na sebe a aby žalobci z ní v budoucnosti nevznikly žádné závazky. Podle smlouvy na prvním místě dotčené se žalovaný zavázal platiti žalobci ročně předem 15.000 Kč jednak za to, že žalobce vložil do podniku jako společenský vklad 80.000 Kč a tím umožnil převzetí provozu jmenovaného biografu, jednak za to, že propustil žalobce ze společenského závazku, a to dotud, dokud bude žalovaný zmocněncem dotčeného biografu »R.« nebo v něm jakýmkoli způsobem a v jakémkoli postavení zúčastněn. N i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d uložil soudu prvé stolice další jednání a nové rozhodnutí.

D ů v o d y :

Z odůvodnění žalobní žádosti a z nesporného přednesu stran plyne, že úmluva ze dne 5. října 1932 a z ní vyvoděný zažalovaný nárok jest v tak úzké souvislosti se smlouvou ze dne 2. srpna 1932, že vznik a trvání oné úmluvy předpokládá vznik a existenci této smlouvy; neboť by k úmluvě ze dne 5. října 1932 nebylo došlo, kdyby smluvci nebyli uzavřeli smlouvu ze dne 2. srpna 1932 a nebyli jí pokládali za právně existentní. Dohodou ze dne 5. října 1932 převzal žalovaný práva a povinnosti, založené domněle pro žalobce smlouvou ze dne 2. srpna 1932 se spolkem B.-H. a byl zrušen společenský poměr, založený mezi smluvci za účelem společného výkonu oprávnění plynoucího ze smlouvy ze dne 2. srpna 1932, při čemž se žalovaný zavázal žalobci k plnění, kterého se žalobce souzenou žalobou domáhá.

Z toho, co uvedeno, vyplývá, že by úmluva ze dne 5. října 1932 byla neplatná, kdyby byla neplatná i smlouva ze dne 2. srpna 1932, která byla základem pro onu úmluvu. Obsah smlouvy ze dne 2. srpna 1932, jejíž pravost byla uznána a podstatný obsah při jednání zjištěn, stal se součástí souhlasného přednesu stran a první soud měl k němu také přihlížeti. Z obsahu právě dotčené smlouvy však vychází najevo, že podle ní byl propachtován provoz kinematografické licence, ježto veškeré podnikatelské riziko, spojené s provozem biografu »R.«, měli míti žalobci a žalovaný. Vysvítá to zejména z odst. 2 dotčené smlouvy, podle kterého jsou žalobce i žalovaný povinni vésti biograf »R.« na vlastní vrub a nebezpečí tak, že majiteli licence nesmějí z jeho provozu vzniknouti žádné závazky, jakož z odst. 8, podle něhož jsou jmenovaní zavázáni učiniti a přijímati veškeré objednávky a dodávky potřebné pro provoz biografu »R.« výslovně jen na vlastní účet, a z předposledního odstavce, podle něhož nestíhá majitele licence žádná odpovědnost za

služné, které bylo v témže odstavci smlouvy přislíbeno žalovanému za jeho činnost v řečeném biografu. Má tudíž uvedená smlouva charakteristické znaky smlouvy o propachtování kinematografické licence, i když se žalovaný ve smlouvě označuje jako obchodní zmocněnec, pověřený vedením biografu. Kdyby byl spolek B.-H. zamýšlel ustanovit žalovaného skutečně jen svým obchodním zmocněncem, nebylo by dobře pochopitelné, proč onu smlouvu uzavřel též se žalobcem. Propachtování kinematografické licence, které nebylo příslušným správním úřadem schváleno neb aspoň vzato na vědomí, jest podle § 9 min. nař. č. 191/1912 ř. z. nicotné (rozh. č. 13846, 15051 Sb. n. s.). Ježto zákaz je dán na ochranu veřejného zájmu, jest k nicotnosti takové pachtovní smlouvy přihlížeti z úřadu. Měly se proto nižší soudy i bez námítky stran zabývatí otázkou, je-li smlouva ze dne 2. srpna 1932 platná či nikoliv, a vyzvati strany podle § 182 c. ř. s., aby přednesly skutkové okolnosti pro posouzení této otázky potřebné, zejména byla-li řečená smlouva příslušným správním úřadem schválena nebo vzata na vědomí, a aby nabídly o tom důkazy. Ježto nižší soudy tak neučinily, zůstalo řízení vadné. Tato vadnost měla rozhodující vliv na právní posouzení této rozepře. Kdyby totiž bylo zjištěno, že smlouvu ze dne 2. srpna 1932 správní úřad ani neschválil ani nevzal na vědomí, byla by nicotná a ta nicotnost by zasáhla i dohodu stran ze dne 5. října 1932, která jest jen novou úpravou práv a povinností, které byly pro strany rozepře domněle založeny smlouvou ze dne 2. srpna 1932, a v tom případě by tu nebyl základ, z něhož je vyvozován zažalovaný nárok. Je-li však z úřední moci přihlížeti k nicotnosti smlouvy o propachtování kinematografické licence, platí to i o smlouvě, již se upravuje vzájemný poměr spolupachtýřů na základě takové nicotné smlouvy.

Ježto dovolací soud bez zjištění skutečností potřebných pro závěr, zda smlouva ze dne 2. srpna 1932 byla příslušným správním úřadem schválena nebo vzata na vědomí, nemůže rozhodnouti ve věci samé, nezbylo než rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 16845.

Prohlásí-li odvolací soud dovolání za přípustné, musí v rozsudku zřetelně uvést, že tak činí pro zásadní význam rozhodnutí (§ 502, odst. 3, c. ř. s. ve znění čl. I. č. 2 zák. č. 251/1934 a čl. I. č. 314/1936 Sb. z. a n.).

Nestačí pouhá doložka v rozsudkovém výroku, že se dovolání prohlašuje za přípustné.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1938, Rv II 956/36.)

Srov. rozh. č. 2909 Úr. sb